לפי שים תורת כלי עליו ומותר לטלטלו: ה"ג וה"ג **כן קיימא שמו אמר תמהני אם לא כוס בככ"ג זה ע"ג.** הרי דאין לכעוס על דברים העשוים בהמש"ד: **וחזר ר"י ואמר הכרון** שכל מה שעשה מפי משה עשה אפילו מה שאמר פתם שהרי לא אפשר בכל דבר ודבר שאמר יהושע אמר כך אמר משה ואפילו הכי אפשרי קרא דמפי משה הוה אלא שהכל יודעין וכו': **מאי כולי האי.** דקשיא על ר"ש אלא אמר הלכה משמו: **ומשני דבעי** וכו'. שרבה שיאמרו שמועה משמו אף לאחר מיתתו ואם נחיין לא יאמרו משמו כ"ש לאחר מותו: **מיכא מי וקיים לעולמים.** כעה"ז הרי אמר הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא: **רוחצות.** נעות: **דוכר שפתי ישנים.** רישיה דקרא וחבר כיון הטיב הולך לדודי למישרים: **דומר.** כלי שמניחין בו ענבים עד שמתחממין וחיין טוח לצאת: **דוכר.** היין ריחם ועב ויישב למעלה: **קונדיטין.** סוס של דבש עם יין ופלפלין: **חמר עתיק.** יין ישן: **אע"ג.** שכבר עבר זמן מה שבחה עדיין טעמו כפיו ובכאן פליגי מ"ד כמאן דשתה קונדיטין בעינן נמי שעשה מעשים טובים כעוה"ז כמו שיש בקונדיטין עוד כשמים טובים אבל אמירת הלכה לחוד לא מהני ומ"ד כמאן דשתה חמר עתיק לעולם מהניא ליה אמירת ההלכה שיהו שפתותיו דובבות בקבר: **ר"ג רב גידל אמר כאומר שמועה כשם אומרה** וכו'. יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שע"י כן יגיד הדבר על אופיו דעיקר הלימוד מרבו גרמיית פניט דבתיב והיו עיניך רואות את מוריך: **אך בגלוח.** שעומד לנגדו והיינו לגם של רבו יתעבג האיש האומר השמועה: **ה"ג כפיה רב אדם** וכו' זה **שאר כל אדם.** וה"ק רוב בני אדם יקרא שם תורתו ואינו מקפיד לומר כשם שאומרו. ל"ש הרב שבאדם לומר מי שהיא גדול בתורה יקרא כל אים ואים תורת חסד שהיה על לשונו שיאמרו שמועות משמו מפי השמועה בלבד כן פירש ביפה תראה ולפשטן נראה לי: **זה ר"ג.** שאינו אומר שמועה כשם אדם אלא מ"ש נתאמת לו מי אמרה: **ה"ג דאמר ר"ג ליה אין גריכין חושבין לשמעתיה דרב ששת.** וכ"ה בפ' קמא דבבא וה"פ אין אנו גריכין לחוש לשמועות שאמר רב ששת כשם הגדולים: **דבוא גברא מפפתא.** שביניו שמועות וכמו שקורין לשומא שני נהור כך קורין אותו מפפתא לשון פתוח וכיון שאינו יכול לראות האנשים שבומע מפיהם ואפשר שמא אינם אחריות והוא טועה בטבעית אלא פירש פירש כי"מ ולי נראה כיון שאינו רואה אינו יכול לגרוע הדברים שהרי לא אפשר לו לאמרה כאילו בעל השמועה עומד לנגדו שהרי לא ראה אותו מעולם אלכך אין סומכין עליו כמה: **ה"ג חכים ר' לבר פדה דאם אמר שמעתא משמיה.** וה"ק וכי מכיר אתה לבר פדה שאתה אומר שמועה משמו שמא המגידים לך משמו משקרים. ל"א שמא בר פדה לא אמרה אלא אינים אחריות אמרה: **א"ל ר"י אמרה משמיה.** ומזקנו שאינו משקר: **אין דור דוד היו לאינים.** מטוס דבני מיתר שבגדולו של דוד היו לאינים והוא היה שמח בשמחתו לכך מיתתי ליה הכא: **אימא יבנה בה"מ.** מטוס דהקב"ה אומר לו דוד אתה לא תבנה הבית נמצא מי דוד משבבנין בנין בה"מ והיו אומרים מתי ימות ויבנה ביהמ"ק: **יבא עלי.** לשון שבועה הוא יבא עליו כך יבא אם לא שבבניו כן הוא: **שמתתי כאומרים לי ביום ה' נגף.** אע"ג שמיתתו תגייה כו כמו שמגיעו מתפה בתלמות מדין: **ויהיה כי ימלאו ימיך** וכו'. קרא יתירא הוא דה"מ למכתב והיה כי תשכב אז כי תלך אל אבותיך והיה כי ימלאו ימיך ל"ל: **ימים שלמים אני מונה לך.** אע"ג שע"י תרימת ימיו מתעבב כגון הבית אני ממנה לך שנותך מיום ליום שמעשיו מכוונין לפני הקב"ה מבנין בית המקדש:

הדרן עלך מצרפין שקלים

הלכה א מתני' כשלשה פרקים שבשה פורמין אם הלשכה.

כל השקלים ותורמין ממנה ג' קופות כדתנן בפיפה: **בפרום הפסח.** ט"ו יום קודם המועד וכגמ' מפרש: **וכן גרנות של מעשר בהמה.** ג' פרקים אלו הן ג' גרנות של מעשר בהמה שמגיעים אלו קבעו חכמים לעשר הבהמה שנולדו וכמו שהגודן קובעת למעשר דגן כך זמנים אלו קובעות לאסור הבהמות שנולדו בהאכלה עד שיעשר אבל קודם הפרק מותר לאכול אע"פ שלא עישר ועשה שקבעו חכמים ג' זמנים אלו וגם נמלא פליגי הני תנאי מפרש בגמ': **גמ' כל הן דתנינן.** כל היכא דתנן פרש פירושי המשנה וה"ק המתלה מבלעים יום שקודם המועד שדורשין בהלכות המועד: **מפני שכן פרקי לידה.** הא דתנן והן גרנות למעשר בהמה הייט טעמא לפי שבזמנים אלו הבהמות יולדות שים בהמות שמבכירות ילוד קודם פסח ויש בהמות שמאחרות עד בין פסח לעצרת ויש שמאחרות עד בין העצרת לחג: **כדי שבבא בבפה מלוה לעולי רגלים.** דכיון דאין זמן לעבר הבהמות עד פרום הרגלים מבהר אינשי בהמתם עד אותו זמן אלא לשחיטתו עד שיעשהו זומן הגורן שהוא סמוך לרגל ומגלה שיהו בהמות מלויות לעולי רגלים ליקח מהן בין לאכילה בין לקרבנות: **שלא יבא לידי בל תאחר.** שמתוך אכל קודם הפרק מותר לרבנות לא יבאו לידי בל תאחר. ומ"ש לא יעשר כל פעם סמוך לרגל כ' אם בפעם אחת יעשר כל בהמותיו לא יבא כל מעשרותיו לידי בל תאחר: **כל המשבה עבלו עובר.** לאחלם ברגל ל' ומתוך כך הוא משבה אותן בביתו ויבא לידי בל תאחר.

משנת אליהו

י"ד סר' רמ"ב סעיף ט"ז כ' דעות. והגיגי הגאון ר' יחזקאל הכהן ז"ל הבית מדרשלמי דחיה לחיקר דבל קפיד ר"י וכי לא יבא הבריתא וגם רש"ל לא הביא לי מבריתא אלא ת"ל אינו

ריבב"ן

מתני' כשלשה פרקים פורמין אם הלשכה. אמלה היו מניחין השקלים בשופרות שהיו בתקבש לתחנן בפרקין לעיל נתמלאו השופרות מניחין כל הכסף בלשכה וכו' פרקים אלו תורמין ג' קופות וכל קופה מחזקת ג' סלין והיא נקראת תרומה: **בפרום הפסח.** ירושלמי מ"ר אמרו כל הן דתנינן פרש מלגא דהייטו ט"ו יום קודם לפסח שהן חני מלי יום שדורשין בהלכות פסח קודם לפסח והן גרנות למעשר בהמה שנתחייב לעשרן כתנואה שנתחייבה בגורן בתרומה לאחר שנעשה כרי. ירושלמי מ"ר יוחנן אפני שהם פרקי לידה ים מהן שמבכירות שמוך לפסח ויש מהן שמאחרות אחר פסח ר' אחא ור' תנחום בשם ריש"ל כדי שתהא בהמה מלויה לעולי רגלים והכי איתא בבכורות בפ' בתרא: **כן עזאי אומר בכ"ע בחדר כו'.** במאי קא מפלגי ר"ע סבר אחדר סמוך לגיגן וזמנין דמבר מסר וזמנין מלא וזמנין דמקלע ביום ל' חמנין דמקלע ביום כ"ט ומ"ש לא קבע ליה ומן ומן עזאי סבר אחדר סמוך לגיגן לעולם חסר והלכך קבע ליה בכ"ט שהן ע"ו יום קודם לרגל באחד בשיין לחידי דלא נפיבי בהמות לעבר שבונן יולדות באחדר ונתעברו בבר לא אמרת ליקדוש ע"ו קודם הרגל אדמקי רגל שלמי: **בכ"ט בחב.** בן עזאי לטעמיה דאמר האלונים מתעברין לעצמן דמסקפת ליה לי אחד בחלול ר"ה למעבר בהמה לי אחד בתשרי ר"ה למעבר בהמה ופרץ ליעבריהו ביום ל' בחב זמנין דמחסרי ליה לחב ובעינן למעבד לעיבורא לחדש ולישן דכתיב עבר תעבר את כל בכורות זרעך אחד מעבר בהמה ואחד מעבר דגן וכו' שנה שנה כל אחד ואחד כתוך שנתו ר' אלעזר ור"ש אומרים באחד בניסן דס"ל כרבה"ג דאמר שתי שבתות דורשין קודם לרגל בא' בסיון כדאמר בן עזאי לעיל. בכ"ט בחלול ר' אלעזר ור"ש לטעמיה דאמרי באחד בתשרי ר"ה למעבר בהמה: **וא"א לעבר ביו"ט.** ופריך ותיפוק ליה דבעינן למיעבד היכרא לחדש ולישן חדא ועוד קאמר חדא דבעינן למיעבד היכרא לחדש ולישן ועוד מפני שהוא יו"ט וא"א לעבר ביו"ט מ"ט [מבוסס] שקרתא שנוגע בעשירי בלאם הכנס ואסור לגנוב ביו"ט וקבה בלא"ה מי אין מעבר"ר ביו"ט דתנן בגילה בפ' בתרא אין מקדישין וכו' יש לתרץ דאחל דומגן קבוע הוא מותר לעבר בשבת דאמר ר' יוחנן מקדים חדש לא פסחא בשבת וחביתתו ביו"ט ומפרש טעם לפי שקבוע

תקלין חדתין

שום נחלון כו' ר"ש ור"י אם מותר לטלטלו בשבת לנעול בו את הדלת בין שים תורת כלי עליו: **קרבו** משמע בכותה נקרע משמע ממילא: **בכב"ג זה ע"ג.** מטוס כל הכתוב כאלו עע"ז: **הכדין בחבורי.** כלומר מה שאירע כך בחברים הוא לתירע ומלי תדעית לה שאני כותם על ר"ש שהוא תלמידו: **נכנס לפנים ר"ש בר"ש.** ב"כ לפיכו: **מאי כולי האי.** למה הקפיד ב"כ על ר"ש שיאמר דבר משמיה ומשני אף דוד נקם עליה דמסים: **וכי עלמה ע"ד של דוד שיהא מי וקיים לעולמים.** והלא כבר נגזרה מיתה לבני אדם הראשון: **בכב"ג ובכמ"ד.** בבב"ג יאמרו הבלותיו ותפילותיו ובבמ"ד יאמרו דבר הלכה משמו והייטו עולמים דתקלה חיי שעה ותורה חיי עולם וסם נגד עוסי"ז ועוסי"ב: **רוחצות.** שאור התורה הוגלת מפי האומר מתקבר בהשאלת נפשו ולכן רוחצות שמגיע בטוסם שנה ממנו כמומר של ענבים: **קונדיטין.** יין עם דבש: **חמר עתיק.** יין ישן: **דבוא גברא מפפתא.** מני נהור ושמא לא בקבק יפה דכתיב והיו עיניך רואות את מוריך ואמרו בגמ' הלי דתמדבלא דחמיתיה לר"מ מתמורי כו': **חכים רבי.** וכי מבר אתה אותו: ר"א. שהוא חיים אחמים: **אין דור.** אילולי דאיירי לעיל מדוד מייתי ליה הכא: **אימתי יבנה.** וסם ידעי מה שאמר הש"י לדוד אתה לא תבנה הבית: **יבא.** לשון שבועה: **כי ימלאו** וגו'. מייתי לה הכא לאמרכם אף שהיה דוד שמח ר"מ בנגין בהמ"ק אף שימות מ"מ הקדוש ברוך הוא לא עשה כן אלא מלא את ימיו:

הדרן עלך פ"ק מצרפין שקלים

בשלשה פרקים פורמין אם הלשכה. שהיו מונחים בה כל השקלים: **בפרום.** מפרש בגמ': **וכן גרנות למעשר בהמה.** שאלו הזמנים קבעו חכמים למעשר הבהמות שנולדו לאסור בחלילה בלי לעשר ובפ"ב דבכורות מפרש תמלי קרי לי' נרון אכל קודם הפרק מותר לאכול אע"פ שלא עשר ועשמה מפרש בגמ': **כן עזאי אומר כו.** פלוגתייהו מפרש בגמ': **גמ' פרקי לידה.** הבכורות יולדות לפני הפסח והמתאחרות קודם עצרת ויש שאין יולדות עד בין עצרת לחג ובגנדם תקנו חכמים שלשה זמנים למעשר בהמה: **כדי שבבא בבפה מלוה לעולי רגלים.** דכיון דאין זמן לעבר הבהמות עד פרום הרגלים מבהר אינשי בהמתם עד אותו זמן אלא לשחיטתו עד שיעשהו זומן הגורן שהוא סמוך לרגל ומגלה שיהו בהמות מלויות לעולי רגלים ליקח מהן בין לאכילה בין לקרבנות: **כל תאחר.**

תורה אור השלם

1. כאשר צוה יי את משה עבדו כן צוה משה את יהושע וכן עשה יהושע לא הסיר דבר מכל אשר צוה יי את משה: יהושע יא טו 2. אגורה באהלך עולמים אחסה בסתר כנפיך סלה: תהלים סא ה 3. והכך כיין הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים: שיר השירים ז י 4. אך בצלם יתהלך איש אך הבל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם: תהלים לט ז 5. רב אדם יקרא איש חסדו ואיש אמונים מי ימצא: משלי כ ו 6. שיר המעלות לדוד שמחתי באמרים לי בית יי נלך: תהלים קכב א 7. כי ימלאו ימיך ושכבת את אבתיך והקימותי את זרעך אחריך אשר יצא ממעיך והכינותי את ממלכתו: ש"ב ז, יב 8. עשה צדקה ומשפט נבחר ליי מזבח: משלי כא ג

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פרק ב משקלים הל"ה:

ב ב מיי' פרק ז מבכורות הל"ח:

ג ג מיי' פ"ד מיה"מ הלכה כ"ו ופ"ב מחגיגה הלכה ט:

ד ד מיי' פרק ז מבכורות הל"ח:

נוסחת הבבלי

(א) רב גדול אמר כו': **(ב)** פלגא בלי יום כו': **(ג)** ר' מנחם בר חיא כרי כו': **(ד)** שוכר תמן כו':

הגהות הגר"א

[א] ל"ל אף דוד: **[ב]** ל"ל מה כתיב והיה כי ימלאו ימיך ובכבת את אבותיך וכו': **[ג]** מלת לבור מיותר ול"ל אלא להקדיל קרבנות וכו':

ציון ירושלים

בל המשהה טבלו עובר בבל תאחר. עי' רמב"ם פרק יד ממעה"ק ה"ג שבתב בתם מעשרות ולא הזכיר מעשר בהמה. ועי' תוס' ר"ה דף ד ד"ה למעשרות דה"ה תרומה וביכורים:

גליון הש"ס

[א] עי' בתוס' ר"ה דף ד ע"ח ד"ה ומעשרות ול"ע שלא הביאו הבאה הירושלי. ובבאור דברי הירוש' עיין ק"ע שפירושו דמזון ובלאה דל"י בא ליתן טעם אחתי קבעו זמן ע"ו יום קודם הבא דלבל הטעמים שנאמרו בזה היה מקום להקדים הזמן אי לאחרו אחה ימים. ולמה בא ר"י ליישב דבאמת הדבר קשה הרי הגלגים אחר פרם הבא עוכר על ב"ח ובע"ם על עשה ובאת שבה ועי' בגמ"ל בר"ה דף ד' אמנם הדבר נכון הרי אמרו בתענית דף ר' ע"ו יום אחר הבא כדי שיגיע אחרון שבישראל לבהר פרם. וא"כ כיון שאותן אינבאו מבהר פרם לירושלים נמבך הלינתן ע"ו יום והייטו פרם הבא ואותן אין עוכרין על הגלגלים אח"כ כיון שאין יכולין לבוא אח"כ ולכך קבעו חז"ל זמן זה שהוא זמן קבוע לכל וכשם שאלו אין עוכרין כך כל ישראל אין עוכרין משא"כ אם היו מקדימין לא הגלגל לא"כ ונם אם יקרבו לא יוכלו להביא הבאים מרחוק ע"ו יום מירושלים ואם דבא ר' יוסף לומר דבשביל דהמשהה טבלו עובר בב"ת לכך קבעו זמן זה ח"כ:

מצרפין שקלים

ז: מסורת הש"ס

(א) שבת פ"ק דל"ב ובקידושין פ"א דל"ז. **(ב)** לתר לי שאתי לגיכון דתוסין. **(ג)** מילת והיה ליתת בתקרת. **(ד)** ירושלמי ברכות פ"ב הל"ח וד"ה פ"ח הל"ח ומו"ק פרק ג הל"ז ובדברים רבה פ"ה. **(ה)** סוכה מט ב. **(ו)** (בכורות מ ע"ב). **(ז)** שם נח ב.